

דו"ח סיום תכנית

שותפים יקרים,

עם סיום קבלת המענק מהקרן, נודה לכם אם תסכימו לחלוק עם הקהילה המקצועית את הידע שנרכש בתכנית – האתגרים, התובנות והלקחים להמשך. כך, כל אדם או גוף אשר עשויים להתעניין בתכנית או בתוצריה, יוכלו ללמוד ולהרוויח מהניסיון הרב והעשיר שצברתם.

תודה על הנכונות לשתף פעולה.

מידע כללי

שם הארגון בעברית	מוסד שורש למחקר כלכלי-חברתי	שם התכנית	האם תגבור לימודי המתמטיקה בפריפריה תורם לניעות כלכלית-חברתית?
תאריך תום תכנית	18.9.2020	מס' תכנית	261
שם הארגון באנגלית	Shoresh Institution for Socioeconomic Research	תקופת המענק	22.10.2017-18.8.2020
שם ופרטי קשר מוביל התכנית	דן בן-דוד dan@bendavid.org.il	סכום המענק	220000
שם איש/אשת קשר מהקרן:	קרין תמר שפרמן		

1. תיאור התכנית ומטרותיה (עד 100 מילים):

תכנית המחקר כוללת הכנת קובץ נתונים ייחודי וניתוחו. הקובץ יכלול נתונים על תלמידי תיכון מקבצי תלמידים וקובצי נבחנים בבגרות של משרד החינוך, ציוני הבחינה הפסיכומטרית, תארים אקדמיים לפי סוג מוסד ותחום לימודים, נתונים ממפקדי האוכלוסין של 1995 ו-2008 על תעסוקה, משלח יד והכנסות של התלמידים והוריהם, נתוני הכנסות מקבצים מנהליים של רשות המיסים מ-20 השנים האחרונות, ונתוני מקום מגורים ממרשם האוכלוסין. הנתונים ישמשו לאמידת מודלים סטטיסטיים שיכמתו את החשיבות של לימודי מתמטיקה ברמה של 5 יחידות ללימודים האקדמיים, לבחירת משלח היד ולהכנסות העתידיות, תוך פיקוח על מאפיינים נוספים. הניתוח ייערך בנפרד באזורי הארץ השונים, תוך דגש על ההבחנה בין פריפריה למרכז, והתוצאות ישמשו לסימולציות של השינויים הצפויים בהישגים כתוצאה משדרוג של לימודי המתמטיקה.

2. מהם התוצרים והתפוקות של התכנית (עד 100 מילים)?

מאמר מחקר המתאר את הממצאים.

3. מה למדתם במהלך התוכנית ומהם הלקחים להמשך? האם התוכנית תמשיך גם לאחר סיום המענק?

פער השכר החודשי בין שכירים שלמדו בבתי ספר תיכוניים במרכז הארץ לבין אלה שלמדו בפריפריה עומד על קרוב ל-11% במוצע, בקרב ילידי 1978-1985 שעבדו כשכירים בשנים 2012-2016. מחקר זה בוחן את הקשר בין פער השכר לבין פערים בהיקף ההשכלה ובאיכותה, תוך פיקוח על שורה ארוכה של מאפיינים נוספים המשפיעים על השכר. נמצא שהיקף בחינת הבגרות במתמטיקה משפיע על יכולת ההשתכרות הרבה יותר מאשר מקצועות בגרות אחרים. תלמידי המרכז נהנו מיתרון על תלמידי הפריפריה, הן בהיקף בחינת הבגרות במתמטיקה, הן בציון הבחינה, והן בתשואה על מאפיינים אלה בשוק העבודה. ככל שפונים ללימודים אקדמיים, וככל שלימודים אלה ברמה גבוהה יותר, פערי השכר שנוצרו בבית הספר התיכון בין תלמידי המרכז לתלמידי הפריפריה מצטמצמים במידה ניכרת. המסקנה היא שיש מקום לשדרג במידה ניכרת את בתי הספר בפריפריה – עם דגש מיוחד על איכות לימודי המתמטיקה – על מנת להעניק לתלמידיהם הזדמנות טובה יותר בשוק העבודה ואפשרות לצמצם את הפער בינם לבין תלמידי המרכז.

4. אילו הייתם מייעצים לקולגה אשר רוצה להוציא לפועל תכנית דומה – מהם שלושת הדברים אליהם חשוב לשים לב (בדיקה מקדימה, עשה/אל תעשה, תוצאות בלתי צפויות)?

לקח חשוב הוא שכל שלב במחקר שתלוי בגורם חיצוני יתמשך יותר זמן מהמתוכנן.

5. הערות נוספות:

קבוצת המיקוד ויום העיון לא נערכו עקב מגבלות הקורונה. עקב כך קוצץ המענק ב-30,000 שקל.

6. קישורים רלוונטיים (אתר אינטרנט, תוצרי תוכנית):

<https://shoresh.institute/research-paper-heb-Ben-David-Kimhi-EducPeriphCenter.pdf>

אנו מחויבים לערכים של שקיפות ולמידה, ולכן מבקשים לעדכנכם כי בכוונתנו לפרסם את הדוח המלא (או תקציר מתוכו) באתר האינטרנט של הקרן.

תודה רבה ובהצלחה!
קרן טראמפ